

Erika Gustavsson
kanslisekreterare
Tel. 0470-41380

Näringsdepartementets remittering av underlagsrapporter från arbetet med att ta fram Sveriges första nationella skogsprogram (N2015-2214-sk)

Växjö kommun lämnar nedanstående synpunkter på Näringsdepartementets remiss av underlagsrapporter från arbetet med att ta fram Sveriges första nationella skogsprogram:

Bedömning

Växjö kommun och Växjö Kommunföretag AB har fått möjlighet att lämna remissvar på de framtagna underlagsrapporterna för ett nationellt skogsprogram. Gemensamma synpunkter lämnas enligt nedan:

Rapporterna 1, 2, och 4:

Växjö kommun ser mycket positivt på förslaget att identifiera och lyfta skogens sociala värden och därmed bredda användningen av skogsmarken. Ur ett kommunalt perspektiv är det väldigt viktigt att det finns attraktiva boendemiljöer och vi vet att många av våra invånare värderar närhet till natur och förutsättningarna för motion och rekreation högt. Forskningen visar tydligt att vistelse i naturen ger förbättrad hälsa, samtidigt som de flesta uppskattar tillgängliggörande i form av stigar och leder. Målbilderna är en bra strategisk grund för brukandet och användandet av skogen.

Naturresevat och andra skyddade områden har stor betydelse för friluftsliv och biologisk mångfald. Det är därför positivt att mer natur skyddas och tillgängliggörs, men detta måste samtidigt ske med beaktande av samhällsutvecklingen. Det är intressant att läsa att även en mycket stor ökning av skyddad natur, såsom en fördubbling, ändå ger utrymme för en ökad virkesproduktion i Sverige.

Vi stödjer förslaget om ökade resurser för skötsel av skyddad natur. I dagsläget får kommuner dock inte del av dessa pengar för de kommunala reservaten. Kommunala reservat är oftast de mest tätortsnära och därmed de viktigaste för friluftslivet och för ökad förståelse för skogen och för ekosystemtjänsternas betydelse. De tätortsnära skogarna är även utanför naturresevat mycket viktiga och där kan landsbygdsprogrammets potential belysas. Vi stödjer förslaget om att intensifiera arbetet med integrations- och arbetsmarknadsprojekt, som med god arbetsledning, kan tillse att skogen tillgängliggörs och att anlagda leder och friluftanordningar

hålls i gott skick. Men det är av största vikt att denna satsning är långsiktig för att inte riskera att genomförda satsningar sedan växer igen eller förfaller efter projekten avslutas.

Det är positivt att skogsstyrelsen och skogsnäringen ska visa att varierade skogsbruksmetoder kan vara ekonomiskt attraktiva. Växjö kommun har redan inlett arbetet med att ställa om till hyggesfritt skogsbruk och vår erfarenhet är att vi skapar större värden för såväl våra invånare som för biologisk mångfald samtligt som det ger en god ekonomisk avkastning.

Växjö kommun är mycket positiv till skolskogar där elever kan lära om skogen som livsmiljö för många arter och som en plats för produktion. Detta kräver dock att skolorna prioriterar denna verksamhet. Det krävs ökad kompetens om naturpedagogik, vilket kan stärkas på lärarutbildningarna. Detta tar dock lång tid för genomslag varför det under en övergångsperiod krävs att naturpedagoger kan komma ut i verksamheter för inspiration och visa på goda exempel. Samtidigt behöver skolskogarna anpassas till att passa för och underlätta för en pedagogisk verksamhet. För måluppfyllelse att fler barn och ungdomar ska kunna mer om skog och få ökad utomhusvistelse i skogen krävs samverkan från flera parter. Att återinföra friluftsdagar på grundskolan är bara en pusselbit för ökad utomhusvistelse. Förslaget att utse en kommunal stödsamordnare för utomhuspedagogik i kombination med att tydligare involvera friluftorganisationer och andra intressenter ger förutsättningar att lyfta fram friluftsliv i undervisningen. Skolsatsningar, bör enligt vår mening, prioriteras och utvecklas bland grundskolans senare år.

Arena skogen och lokala EST-plattformar är ett intressanta förslag och Växjö kommun deltar gärna i arbetet. I Växjö kommun finns stora skogsarealer, många och varierande skogsägare, skogsindustri, bioenergi, aktiva friluftorganisationer samt en levande landsbygd och skog som sträcker sig in i staden. Vi har också i länet en god erfarenhet av sektorsövergripande samarbete inom ramen för KOMET, och där kan kommunen i detta arbete bidra med våra erfarenheter vad gäller friluftsliv, tätortsnära skog och hyggesfritt skogsbruk. Vi alla aktörer inom skogssfären behöver samverka för att hitta metoder för hållbart och därmed långsiktigt brukande av vårt viktiga naturkapital.

Växjö kommun anser att ekosystemtjänsterna är grundläggande förutsättningar för ett fungerande samhälle. Eftersom den biologiska mångfalden är förutsättningen för ekosystemtjänsterna anser vi att det är nödvändigt med en tydlig miljölagstiftning som värnar de allmänna intressena, för oss och för kommande generationer. Vi som brukar skog har ett stort ansvar för att stoppa nettoförlusten av biologisk mångfald. Det är dock viktigt att samhället vid behov kompenserar den enskilde ekonomiskt och vi är positiva till förslaget om att markägare ska kunna kompenseras med annan mark och att se över ersättningsreglerna för naturvårdsavtal. I

prövningsärenden kan vi dock se problem med långa handläggningstider hos länsstyrelserna och andra prövningsinstanser. Nyckelbiotoper är mycket viktiga miljöer, men inventeringen är gammal och behöver ett omtag för att klara miljömålen, vilket anges som ett av utredningens syften.

Idéerna om att kraftigt öka virkesproduktionen med hjälp främmande trädslag, skogsgödsling och ökat biomassaavtag har, som vi ser det, tydliga risker vilka också finns väl beskrivna i ”Alternativ 2”. Det bör också påpekas att de skogar som drivs för maximal produktion, förutom att skada biologisk mångfald, vattenkvalité och markens långsiktiga produktionskapacitet, också kan vara mindre attraktiva för det rörliga friluftslivet.

Vi välkomnar ökad forskning med helhetssyn på hur vi kan förvalta skogslandskapet för att klara biologisk mångfald, folkhälsa och produktionen.

Sammanfattningen i rapport 4, Internationella skogsfrågor, belyser på ett bra sätt de viktiga frågor som ingår i rapporten.

Rapport 3: Främjande av biobaserade produkter och energi, smarta transporter, en skogsindustri i världsklass och ökad export

Bioekonomin avgör nutid, närtid och framtid för hela samhällssektorn under överskådlig tid. Cirkulär ekonomi i sig är naturligtvis viktig ur flera aspekter men bioekonomi är något helt annat. Biobaserade innovationer leder till produkter som berör alla från individ till nya industriell exportstrukturer och samhället i sin helhet. Genom skogens produkter växer nanoteknologi, biokemin, bilindustrin, kompositer, samhällsbyggandets fysiska struktur, urbant träbyggande och exportmöjligheter m.m. fram. Staten måste skapa kontrakt bland samhällets aktörer för denna omställning.

Ett ökat träbyggande är en av alla dessa möjligheter där Växjö känner att vi kan bidra, och då tillsammans i en trippel helixmiljö med industrin och universitet där ett redan starkt samarbete utvecklats. Bioekonomins utveckling generellt öppnar upp ett reellt möte mellan stad och land.

Det urbana träbyggandet växer stabilt och medför att städer kan bebyggas genom landsbygdens industrier, vilket är ett stort reellt värde i sig. Växjö har sedan början av 1990-talet byggt med trä i urban miljö. Innan lagstiftningen ändrades 1994 och gav möjlighet till höga byggnader i trä i stadsmiljön, genomförde Växjö genom dispens byggnader/områden. Tillsammans med industrin har genomförts ett stort antal projekt. Projekten utvärderas av universitetet och dessa ligger till grund för nya projekt och utvecklade byggsystem. Samtliga projekt har genomförts på kommersiell grund. Genom konsensusbeslut i kommunfullmäktige ska fram till 2020, 50 % av de kommunala bolagens nyproduktion av bostäder och lokaler vara träbaserad.

Växjö kommun och Växjö Kommunföretag AB anser det glädjande att rapporten tar upp och belyser ambitionen om ökat urbant träbyggande. Växjö känner sig delaktig i denna utveckling och vill fortsätta ta ansvar. Det som Växjös träbyggande gör är att föra fram nya system, medverka i forskning, skapa klimatsmart och energieffektivt byggande, bidra till kompetensutveckling, korta byggtiderna samt öka konkurrensutsättningen. På sikt bidrar detta till att byggkostnaderna sänks och att boendeekonomi blir bättre. Dagens distans mellan byggkostnadsindex och konsumentprisindex är inte långsiktigt hållbart.

Industriellt byggande med trä för enfamiljshus har en lång tradition i Sverige och på småländska höglandet i synnerhet. Nu öppnas vägen för urbant byggande och därtill en enorm exportmöjlighet.

För att främja stegen från idé till innovation och utveckling i hela värdekedjan inom byggandet med trä vill Växjö kommun och Växjö kommunföretag stärka arbetet med och medverka till att så kallade "frizoner" skapas. Frizoner kan skapas inom detaljplaner utan att göra avkall på demokratiska processer. Staten skulle direkt kunna ge Boverket ett uppdrag att snabbutreda detta.

Växjö är redo att ta ansvar. Här finns modet att förverkliga. Tillsammans med staten, industri och akademin kan ytterligare steg tas. Staten bör fortsätta att ge stöd till nätverket/ideella föreningen Trästad Sverige och medverka till att lärosäten kan bygga vidare på inslagna utbildningar kring urbant träbyggande, t.ex. vid Linnéuniversitetet.